Æble/PæreNYT

Nr. 13 // 17. maj 2021

Udtynding - Æbler

Frostskader

- **Der ses frostskader stort set alle steder i landet.**
- **Der SKAL tjekkes for frostskader inden udtynding.**

Udtyndingsbehov

Når udtyndingsbehovet vurderes, så se efter:

1) Hvor tæt blomsterklaserne sidder. Tæl blomsterklaserne på nogle træer.
2) Hvor mange af blomsterne i hver klase, som er berørt af frost.
3) Se både i bunden og i toppen af træerne.
4) Læg mærke til blomstring i bestøvertræer og til biaktivitet.

INDHOLD:

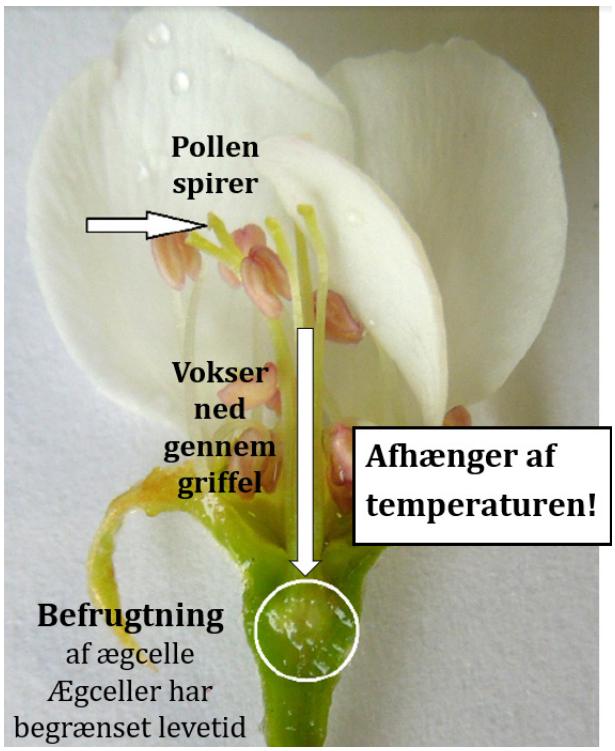
Udtynding - Æbler **1**
Frostskader 1
Udtyndingsbehov 1
Bestøvning og befrugtning 1

ATS **2**
Tidspunkt ATS 2
ATS på midtblomsten storfrugtede æblesorter 2
ATS i nyplantede æbler 3
Bladsvidning ATS 3

Cerone i æbler **4**
ATS og/eller Cerone 4
ATS + Cerone 5
Pomoxon Extra 5

Bestøvning og befrugtning

- Bestøvning: Overførsel af pollen til støvfang. Tjek at blomstringen i bestøversorterne er, som den skal være og at bierne er ude at flyve fra begyndende blomstring.
- Befrugtning: Pollenet befrugter frøanlæg.
- **Med de nuværende dagtemperaturer på max 12-14°C går der flere dage (mindst 3-4 dage!) fra bestøvning til befrugtning.**
- **Det er vigtigt, at den mængde blomster, som man ønsker at stå med efter udtyndingen, *er* befrugtede, når der udbringes ATS.**



ATS

At bruge ATS til udtynding er som at balancere på en knivsæg: På den ene side skal man svide støvfang og grifler i blomsterne, men på den anden side skal man undgå bladsvidninger. Derfor skal doseringerne ligge lige på grænsen til at give bladsvidning.

Virkemåde	• Svider støvfang og grifler i blomsterne. • Udtynder kun de blomster, som lige er sprunget ud • Blomster på ballon-stadiet og befrugtede blomster går fri.
Dosering	• Høje træer (>3 meter): 17 kg /ha • Fuld træhøjde (2,75 meter): 15 kg /ha • Unge træer (1,7 meter): 10 kg /ha • Småtræer (1 meter): 6 kg /ha *Husk at der ofte er et naturligt stort frugtfald i småtræer*
Antal behandlinger	• Æbler: nogle sorter skal ikke udtyndes. Andre sorter med stort udtyndingsbehov op til 3-4 gange med ATS. • Pærer: højst 1 behandling, medmindre man har anden erfaring, se ÆblePæreNYT nr 12_2021
Væskemængde	Ca. 250 liter/ha
Vejrforhold	• Sprøjt morgen/formiddag, når dug er helt væk • Sprøjtevæsken skal tørre op indenfor 1-2 timer • Udbring kun til cirka kl. 16 ⇨ Når at tørre op inden nattedug • Ikke udsigt til regn indenfor de første 3-4 timer efter udbringning • Følg vejrudsigt/radar • Køremønster – vær obs så det tørrer op inden der sprøjtes fra den anden side
Blanding	ATS må ikke blandes med andre gødningsprodukter eller insekticider

Tidspunkt ATS

- Hvor tidligt der skal køres i blomstringen afhænger af den totale blomstermængde i træet (tjek for frostskade!) og af udbyttet året før samt af vejret under blomstringen.
- Bemærk at blomsterne i toppen ofte åbner sig senere end blomsterne i bunden.
- En vigtig faktor i vurderingen af, om og hvornår, der skal udbringes ATS, er udbyttet i 2020. Var frugtbelastningen stor i 2020, og er der frostskader i år, er det klart udtyndingen *ikke* må ske for tidligt.
- **Elstar: Ved dårlige vejrforhold under blomstringen er det vigtigt at gå efter de sidste blomster – ikke de første. Ved frostskader er det ofte midtblomsten, som er ødelagt, og i så fald er det endnu mere vigtigt, at vente med ATS til på de allersidste blomster.**

ATS på midtblomsten storfrugtede æblesorter

- I de storfrugtede sorter med kort stilk f.eks. Aroma kan det være aktuelt at svide midtblomsten med ATS for på denne måde at slippe for de største frugter. Ved høst vil der være bedre plads så tendensen til at frugten skubber hinanden af mindskes. **Dette tiltag er kun aktuelt under forsætning af, at der ikke er frostkader og af at det efterfølgende bliver godt vejr, så sætningen på de øvrige blomster i klasen bliver god.**
- Brug 15 kg ATS i 250 liter pr ha så snart midtblomsten åbner sig og følg i øvrigt vejledningen i afsnittet om ATS ovenfor.



Vil man af med midtblomsten i de storfrugtede sorter, skal man følge godt med på, hvornår midtblomsten er åben. ***Svidning af midtblomsten forudsætter, at der er blomster nok – tjek for frostkade.***

ATS i nyplantede æbler

I nyplantninger, hvor man ikke ønsker frugtsætning overhovedet, skal ATS bruges så snart de første blomster er åbne. Udbringning gentages cirka hver 2. dag (hvis det er godt vejr), ellers mindre hyppigt. Koncentrationen (mængde ATS pr liter vand) skal være den samme som i store træer, men dyserne blændes, så den faktiske dosering af ATS reduceres til ca 6 kg/ha. Vær særligt opmærksom på "overlap og gennemsprøjtning" i små træer, da der ikke er så meget trævolumen til at opfange dråberne. Følg i øvrigt vejledningen i afsnittet om ATS ovenfor.



Bladsvidning ATS

- Bladsvidninger opstår, når midlet ligger opløst i lang tid på bladene. Derfor ses svidninger typisk i bladranden og bladspidsen, hvor sprøjtevæsken har samlet sig.
- Ved udsigt til forhold som giver langsom optørring (regn, tåge, nattedug) og ved stor væskemængde øges risikoen for bladsvidninger.
- **Husk at under blomstring kan kronbladene samle meget vand og det kan tage lang tid før blomster/blade tørrer op. Så tjek at blomster/blade er helt tørre før der udbringes ATS.**

Cerone i æbler

- Virkningen af Cerone er stærkt temperaturafhængig. Ved dagtemperaturer under 15-18°C kan der ikke forventes effekt af betydning. Dagtemperaturen skal være over 18°C, også i dagene efter behandling.
- **Med de nuværende dagtemperaturer på max 12-14°C er det uaktuelt med Cerone.**
- Hvor kraftigt Cerone virker, afhænger udover af temperatur og sort også af den naturlige tendens til blomster- og frugtfald. Udbyttet i 2020 vil have betydning for, hvor stærke blomsterknopperne er i 2021.
- Da blomstringstidspunktet varierer fra lokalitet til lokalitet, vil det også variere, hvornår den enkelte avler kan/bør bruge Cerone.
- Bemærk at med ny godkendelse af november 2018 må der til udtynding max bruges 0,25 l/ha pr behandling og max 0,5 l/ha pr. sæson til udtynding.
- Der må behandles til frugten er op til 30 mm i diameter, men **blomster er betydeligt mere følsomme for udtynding end efter blomstring!**
- Cerone vil udover udtyndingseffekten også have positiv virkning på dannelsen af næste års blomsterknopper.
- Regn med at der går omkring 2-3 uger fra behandling til effekt kan ses.

Virkemåde	• Ethephon omdannes til ethylen i planten • Aldrings- og stresshormon • Forkorter ægcellens levetid
Dosering	• 0,15-0,25 l/ha
Antal behandlinger	Der må behandles 2 gange
Vejrforhold	Temperatur • < 15°C svag/ingen effekt • 18-22°C optimalt • > 25°C gå ned på dosering *Temperaturen i dagene før/efter behandling har også betydning!*
Tidspunkt	• Blomster er betydeligt mere følsomme for udtynding end efter blomstring • Brug når temperaturen er der, vent ikke på at frugten bliver stor!
Forbehold	• Brug af Cerone i Discovery er på eget ansvar. Sorten kan overreagere! • Brug ikke meget høj dosering Cerone i helt unge træer på grund af væksthæmmende effekt.

ATS og/eller Cerone

- **Hvis der udtyndingsbehov, skal man udnytte muligheden for at bruge ATS under blomstringen, og ikke afvente at temperaturen bliver høj nok til Cerone.** Der er jo ingen garanti er for, at der senere vil komme et tidspunkt, hvor temperaturen er gunstig for brug af Cerone.
- Cerone under blomstring skal overvejes, hvis temperaturen under blomstringen er høj nok til Cerone.
- **Blomster er betydeligt mere følsomme for udtynding med Cerone end frugter som er sat.** Ligeledes gælder det, at jo længere frugten er i udviklingstrin, jo højere dosering skal anvendes.

ATS + Cerone

- Tankblanding af ATS + Cerone er ekstra kraftig (kan sammenlignes med 1+1=3).
- Det er kun i tilfælde af stort udtyndingsbehov, at blandingen bør bruges.
- Blandingen er kun aktuel under blomstringen (ATS virker kun på ny-udsprungne blomster) og hvis det er varmt (over 18°C for virkning af Cerone).
- Doseringer: ATS 12-15 kg/ha + Cerone 0,15-0,25 l/ha.

Pomoxon Extra

- **Med de nuværende dagtemperaturer på max 12-14°C er det uaktuelt med Pomoxon Extra.**
- Miljøstyrelsen har givet til dispensation til frugtudtynding og forebyggelse af frugtfald i æble og pære. Dispensation til anvendelse gælder i perioderne: 20. april 2021 til 8. juli 2021 og 1. august 2021 til 9. september 2021. Tilladelse til opbevaring bortfalder den 9. september 2021.
- Den gamle Pomoxon indeholdt 15 g aktivstof pr l. Pomoxon Extra indeholder 29 g aktivstof pr l. Når der anvendes Pomoxon Extra skal doseringerne derfor halveres i forhold til Pomoxon.
- Brug ikke Pomoxon Extra til udtynding af Concorde, da sorten ikke tåler det (bladsvidninger/skrub).

Virkemåde	Fremkalder samme respons som auksin (plantehormon)
Dosering	Brug den højst tilladte dosering af Pomoxon Extra (1 l/ha)
Væskemængde	Stor væskemængde (400-600 liter/ha)
Vejrforhold	Temperatur • 18-22°C optimalt *Temperaturen i dagene før/efter behandling har også betydning!* • Høj luftfugtighed bidrager til virkningen • Kør morgen på dugvåde træer på en dag hvor temperatur stiger
pH	Sørg for lav pH (5-5,5): tilsæt 1 kg MAP/ha.
Tidspunkt	• Når der ikke længere er blomster på ballon • Generelt bør behandling udføres indenfor 2 uger efter blomstring • Fra tidligere ved vi, at der har været effekt af behandling i Clara Frijs 3 uger efter fuld blomst

Se næste side for doseringer med Pomoxon Extra til udtynding i æbler og pærer:
(se i øvrigt ÆblePæreNYT nr 12_2021)

ÆBLER		
Aroma	0,75	
Boskoop	0,75	Tidlig udtynding vigtig for at modvirke vekselbæring.
Cox's Orange	0,75-1,0	Sorten er lunefuld, kan have et uventet stort junifald. Sprøjt kun træer i god kondition, med mange kraftige blomster og efter god bestøvning.
Discovery	0,35-0,5	Sprøjt ikke unge træer. Sorten kan have et uventet stort junifald.
Elstar	1,0	Ved stor sætning er der fare for vekselbæring. Kan udtyndes med Pomoxon Extra, hvis vækstniveauet ikke er svagt. Cerone foretrækkes som udtyndingsmiddel.
Gloster	0,75-1,0	Udtynding kun nødvendig på ældre træer.
Gråsten	0,35	Pomoxon Extra ved afblomstring.
Guldborg	0,5-0,75	
Ingrid Marie	0,75	God effekt ved brug ved afblomstring.
Jonagold	0,35	Udtynding ofte nødvendig på træer over 5 år. Evt. højere dosering i vekselbærende træer i bæreåret.
Gala, Sunrise, Junami samt andre meget frugtbare sorter	0,75-1,0	Svær at tynde tilstrækkeligt. Erfaring viser reduceret effekt med Pomoxon. Cerone foretrækkes som udtyndingsmiddel.

PÆRER		
Clapps Favourite	0,75-1,0	
Clara Frijs	1,0	Kræver en god temperatur for effekt. Kan behandles op til 3 uger efter fuld blomst.
Conference	0,75-1,0	
Concorde	–	Pomoxon Extra anbefales ikke til denne sort. Der er risiko for bladsvidninger.

REDAKTØRER



Maya Bojesen
Tlf. 21 71 77 57
myb@hortiadvice.dk



Hanne Lindhard Pedersen
Tlf: 87 40 66 06 / Mobil: 23 82 63 47
hlp@hortiadvice.dk

Hortiadvice tager forbehold for tastefejl og lignende. Nyhedsbrevet må ikke videresendes. Hortiadvice har copyright på billederne